

»τοια, προκειμένου περί ανδρών, δὲν διαφέρει πολὺ τῆς θέσεως τοῦ ἀέργου.

Πρὶν εἰσελθῶμεν εἰς ἄλλας λεπτομερεῖας παραθέτομεν τὰς ἐξῆς γραμμὰς τῆς «Ἀτλαντίδος» τῆς 10 Φεβρουαρίου 1903 καὶ τοῦ «Λοξίου» τῆς 18 Μαρτίου 1903. Δὲν πρόκειται τοῦτο δι' ἄλλον λόγον εἰμὴ μόνον διότι ἀποτελοῦν τῆς μὲν «Ἀτλαντίδος» τὸ ἄρθρον διαμαρτυρίαν ἐντονον κατὰ τῶν μεταναστεύσεων, τοῦ δὲ «Λοξίου» ζωντανὴν περιγραφήν τῆς θέσεως τῶν εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας Ἑλλήνων μεταναστών. Καὶ ταῦτα ἐγράφοντο εἰς τὴν Νέαν Ὑβρικήν, δηλαδὴ εἰς τὸ σημαντικώτερον κέντρον τῆς ἐνεργείας των, καὶ μετὰ 23 ὄλα ἔτη τῆς ἐνάρξεως τῶν μεταναστεύσεων, ὅποτε θὰ ἦτο πλέον καιρὸς νὰ ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς τῆς ἡ μεταναστευσις.

«Περὶ τῶν κινδύνων, οὓς ἐγκυμονεῖ διὰ τὴν ἡμετέραν χώραν (γράφει ἡ «Ἀτλαντίς»), ἡ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρουμένη κ α τ α π λ η κ τ ι κ ἡ κ α ἰ π α θ ο λ ο γ ι κ ἡ αὐξήσις τῆς μεταναστεύσεως ἐκ τοῦ ἐλευθέρου Βασιλείου εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἐγράψαμεν τασάκις μέχρι τοῦδε, χωρὶς νὰ συγκινήσωμεν τοὺς ἐν Ἀθήναις, ὥστε φοβοῦμεθα ὅτι καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν κοπιᾶζομεν εἰς μάτην».

Παραβάλλουσα δὲ ἡ ἑφημερίς αὕτη τὴν κατὰ τὸ 1902 εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας μεταναστευσταὶν ἐκ 19 εὐρωπαϊκῶν κρατῶν καὶ ἀποικιομένην ὀρθότατα ὅτι, «κατ' ἀναλογίαν τοῦ πληθυσμοῦ μας, οἱ 11,490 Ἑλληνας μετανάσται ἀποτελοῦν ἀριθμὸν ὑπέρτερον ὄλων τῶν ἄλλων κρατῶν, τῶν ὁποίων ἀναλύει τοὺς εἰδικοὺς πρὸς μεταναστευσταὶν λόγους, προσθέτει: «Τοῦναντίον ἢ Ἑλλάς, τῆς ὁποίας ἡ ἐσοδεία τοῦ 1902 ὑπῆρξεν ἰκανοποιητικὴ ἐν τῷ συνόλῳ, ἔστειλε κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ὑπερδιπλασίους μετανάστας τῶν ἐκπατρισθέντων κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἔτος. Τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ἡ αὐξήσις δὲν ὀφείλεται εἰς οὐσιαστικοὺς λόγους, σχετιζομένους πρὸς τὴν ἐθνικὴν παραγωγὴν καὶ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν τῆς χώρας, ἀλλ' ὅτι ἐδημιουργήθη ἀσυνειδήτως μετὰ τῶν ἐργατικῶν τάξεων

»τῆς Πελοποννήσου νοσηρὸς τις συρμαὶς ὄψιν τοῖς καπνοτόκους ἀκατασχέτως εἰς τὸν ἐκπατρισμένον».

Ὁ δὲ «Λοξίος» ἔγραψε: «Προκειμένου λόγου περὶ τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ βίου τοῦ Ἑλλήνος ἐν Ἀμερικῇ, οὕτως παρουσιάζει τὴν ἀθλιωτέραν μονάδα ἀνά τὴν Ἀμερικανικὴν χώραν μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνικότητων, μὴ ἐξαιρουμένων οὐδὲ αὐτῶν τῶν Κινέζων. Ἀπονεύει ἀξίως ἐνταῦθα κατὰ τὴν μερίαν κακουχίῶν τοῦ πατριῶτου ὁ Ἕλληνας μετανάστης, ταλαιπωρούμενος ὑπὸ τῆς ἀφρορῆτου οἰκονομικῆς καχεξίας καὶ μὴ εὐρίσκων οὐδαμίαν ἐργασίαν, ὡς ἀγλῶστος, ἀναγκάζεται νὰ γείνη ἔρμιοιον ἐκείνων, οἵτινες πρὸ πολλοῦ παρέσυρον αὐτὸν, ὑποδεικνύοντες τὸν ἀμερικανικὸν χρυσόν. Γίνεται ὁ πωλούμενος δοῦλος, εἰς τῷ χρόνῳ δὲ ἀρρομοῦνται μετὰ τῶν ἄλλων πλανοσίων Ἑλλήνων. Γίνεται πλανόδιος καὶ βιοποικίλει καταθλιπτικῶς, εἰς δὲ τὴν ἐξουδυνήσαν αὐτοῦ θέσιν βοηθεῖ μόνη ἡ πολυειδὴς οἰκονομία. Στερεῖται τῆς ἀναγκαίας τροφῆς κοιμάται πλημμυρῶς ἐν ὑπογείσις καὶ μακρὰν πάσθη ὑγεινῆς θερμάνσεως περιτρέχει τὰς ὁδοὺς μετὰ τοῦ χειραμαξίου πωλῶν φρούτα, καθίσταται γελοιωδέστατος παρὰ τῷ ἀμερικανικῷ καὶ τῷ ξένῳ κοινῷ, ξυλοκοπεῖται ἀνγλεῶς ὑπὸ τῶν κλητῆρων, παρκαμένει ὑπὸ φύχη — ὑπὸ θερμότητος ἀφρορῆτους, περιορίζει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν νυκτερινὴν διὰ τοῦ ὕπνου ἀνάπαυσιν, κατακλίνεται ἐνδεθυμένος, παρίσταται ρακένδυτος καὶ ρυπαρὸς, ἀλληλουδρίζεται, συλλαμβάνεται καθημερινῶς καὶ ἐδηγείται εἰς τὸ κρατητήριον ὡς παραβάτης τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων, διακροᾶται τὸ χειραμαξίδιον τοῦ ὑπὸ τῶν ἀγυσιπαίδων, ἐν ἐνὶ δὲ λόγῳ μὴ αἰσχυρόνιμος ἐθνικῶς γίνεται ἀντικείμενον χλευασμοῦ παρὰ τῷ ἀμερικανικῷ κοινῷ, ἵνα διὰ τούτων ὄλων ἐλάχιστα ἐξοικονομήσῃ καὶ εὐρη πόρον ζωῆς διὰ τῆς καταστροφῆς τῆς ζωῆς, διότι οἱ πλείστοι τούτων καθίστανται φθισικοί».

Τοιαύτη εἰκὼν τῶν Ἑλλήνων μεταναστών ἦτο βεβαίως ἀδύνατον νὰ γραφῆ εἰς αὐτὸ τὸ κέντρον τῆς ἐνεργείας των, ἐὰν δὲν ἦτο πιστὴ καὶ εἰλικρινής.